SỐ THỨ 1488 — NGÀY THỨ SÁU 3 MARS 1922 — NĂM THỨ MƯỜI

DEPOT LEGAL INDOCHINE Nº 377

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

MỖI SỐ : 0$02

	HANOI					
	Báo gửi lối 7 giờ sáng mỗi ngày đến tận nhà hàng	Báo gửi đến nhà	Gửi về tỉnh lẻ	Bắc-kỳ, Trung-kỳ, Ai-lao	Nam-kỳ, Cao-miên, Thuộc-địa Pháp	Ngoại quốc
Một năm	6$00	6$00	6$30	6$30	6$60	9$00
Các tăng và Các công-sở	»	8.00	8.00	8.00	9.00	»
Sáu tháng	3.00	3.50	3.20	3.20	3.30	4.50
Ba tháng	1.50	1.75	1.60	1.60	1.65	2.25
Một tháng	0.50	0.60	0.55	0.55	0.60	0.75

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur

61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : T. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LUC
Administrateur gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Adresse télégraphique : TRUNG-BẮC TÂN-VĂN HANOI

TÉLÉPHONE Nº 180

ANNONCES

Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m065 de large.

1re page
Une seule insertion . . . . 0$30 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion . . . . . 0$18 le c/m
Réclame dans la 1re page . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

SOUSCRIVEZ A L'EMPRUNT INDOCHINOIS EN PIASTRES

NÊN MUA QUỐC-TRÁI ĐÔNG-PHÁP TÍNH BẰNG BẠ

ឥណទានឥណ្ឌូចិនជាប្រាក់ពិន្ទុ

元銀算照債公法東買宜

Họa vần năm bài thơ

Đăng trong số báo ngày 17 Février 1922

Khuyên quốc dân ta mua quốc-trái kỳ này

I

Nam Bắc giao thông cõi dịp này,
Là đường xe lửa sắp xong đây,
Muốn xong ta kíp mua công-trái:
Kẻ ít người nhiều, giúp một tay.

II

Bỏ của ra ta giúp nước nhà;
Xong đường xe lửa khỏi lo xa.
Cũng nhau bồi đắp nền kinh-tế,
Nụ lạc chồi hồng chóng nảy hoa.

III

Nam Bắc bao kỳ vẫn cách xa,
Cách xa nhưng cũng nước non nhà.
Muốn cho kinh-tế càng thêm rộng,
Bạc chỉnh tiền chung chóng bớ ra.

IV

Giúp vào chẳng thiệt lại thành hai,
Chẳng chóng rồi sau cũng có lời.
Mua phiếu khác chi tiền bỏ ống,
Bạc đồng năm chục xuất đi thôi.

V

Lợi hại rành rành mắt chớ hoa,
Lợi chung mà lại lợi riêng ta.
Ai ơi, xin gắng lo công ích,
Rạng mặt non sông, đất nước nhà.

B. S. Đỗ-tử-Cốc (Thanh-hóa)

Các đại biểu ta đi dự cuộc đấu xảo Marseille

Phàm muốn mưu cuộc kinh tế trong một nước cho được một ngày một thêm phát-đạt thì tất phải làm thế nào cho vật-sản trong nước một ngày một thêm phồn-thịnh, kỹ-nghệ trong nước một ngày một thêm tinh-xảo, mà lại cần phải mở mang đường giao dịch được với những thị-trường mua bán trong thế-giới một ngày một rộng rãi thêm ra. Các nước văn-minh bây giờ sở-dĩ bày ra có cuộc đấu-xảo là vì một cái mục-đích như thế cả. Kể từ khi bày ra có cuộc đấu-xảo, các dân các nước bên Âu-Mỹ thật đã nhờ đó mà nông công thương trăm nghề trăm nghiệp đều được phát đạt cực thịnh, tiền bộ cực mau.

Nhà nước Đại-pháp mở ra cuộc đấu-xảo Marseille năm nay, gọi là cuộc đấu-xảo của nước và của các xứ thuộc-địa, phô trương các hàng hóa, các sản-vật của nước Đại-pháp và của các xứ thuộc-địa Đại-pháp cho ai nấy đều biết những mối công thương liên-lạc của các xứ thuộc-địa đối với quí-quốc là thế nào, quí-quốc có những hàng gì tải đi bán các thuộc-địa và các xứ thuộc-địa có những sản-vật gì, những hàng-hóa gì bán lại cho quí-quốc, cho các thuộc-địa khác và cho các nước ngoài, cũng tức là mục-đích mở-mang đường giao-dịch cho rộng-rãi thêm ra để làm cho trong nước mình cùng các xứ thuộc-địa mình vật-sản được thêm phồn-thịnh, kỹ-nghệ được thêm tinh xảo vậy. Xứ Đông-pháp ta là một xứ thuộc-địa rất lớn của nước Đại-pháp, mấy năm nay nhờ có quan Thuộc-địa-bộ tổng-trưởng Sarraut ngài đã hai lần nhận trọng-trách Toàn-quyền là một người rất yêu mến xứ ta, ngài đã thâm hiểu xứ ta là một xứ địa-lợi rất nhiều, nhân-công rất tốt, nếu lợi dụng được cái nhân-công ấy mà khai-phát hết cái địa-lợi ấy thì chẳng bao lâu mà trở nên nước thịnh dân giàu; lại nhờ có quan Toàn-quyền Long đã dùng hết phương-pháp mà quảng cáo cho xứ ta là một cái bảo tàng lớn hơn ba mươi vạn kv-lô mét vuông còn giấu kín chôn sâu không biết bao nhiêu là của cải; cho nên trong cuộc đấu xảo này nhà nước Đại pháp đã để cho xứ ta được dự một phần rất trọng yếu hơn cả các xứ thuộc-địa kia. Chính phủ Đông-pháp ta vẫn sẵn lòng hưng lợi cho dân, nhân gặp cái cơ-hội tốt này, cố ra công trù liệu cho cái công cuộc đấu xảo của ta được thập phần viên mãn; cứ cái chương-trình cuộc đấu xảo về phần Đông-pháp như đặt ủy-viên, cất nhà cửa, gửi hàng hóa, phái thợ thuyền mà bản báo đã tuyên bố trong mấy tháng trước, thì cái công cuộc ấy quả là cái công-cuộc rất có lợi ích cho dân ta. Song, cái lợi ích đó dân ta được hưởng hay là không cũng lại còn tùy theo cái chí tiến-thủ, cái sức kinh doanh của dân ta giỏi hay là dở; chính phủ nghĩ cho dân ta đến cả điều ấy, nên ngoài những nhà công thương đem hàng đi đấu xảo, lại lựa những người đại biểu xứng đáng thay mặt các dân đồng mà đi quan sát tận nơi. Cuộc quan-sát đó chắc là có quan hệ đến cái tiền đồ kinh-tế của cả xứ ta; vậy ta thử xét xem trong cuộc đấu xảo này, ta có được những điều lợi ích gì, mà làm thế nào cho ta được những điều lợi ích ấy.

Điều lợi ích thứ nhất là xưa nay người mình giao thông còn ít, sự mậu-dịch của xứ ta ở trong thị-trường thế-giới phần nhiều qua cái tay môi giới của các nhà ngoại-thương; có nhiều thứ sản-vật hàng-hóa của ta mà đến các thị-trường thế-giới thành ra của Tàu của Nhật; cho nên sản-vật hàng hóa của ta vẫn không tìm được mối bán, mà có bán được cho cái bọn cư-trung-kia chăng nữa thì chỉ phải chịu cái giá không đâu hạ bằng; vì thế mà địa-lợi không thể nào mở mang, nhân-công không thể nào phát triển được; nay nhân có cuộc đấu-xảo khiến cho ta được trực tiếp với các thị-trường thế-giới; ta phải xét kỹ xem những thứ gì ta có thể mua được ở đâu cái giá thật hạ, những thứ gì ta có thể bán đi ở đâu cái giá thật cao, vật-sản phải cải lương thế nào cho nghênh hợp được thị-thiếu, kỹ nghệ phải khoáng trương thế nào cho mở to được tiêu-lộ, trong trường thương chiến, ta cũng có thể chen vai thích cánh cùng người ấy là một điều lợi-ích.

Điều lợi ích thứ hai là nước Đại-pháp văn-minh tiến-tiến nhất trong thế-giới bây giờ, nông nghệ thương nghiệp, kỹ-xảo công-kỉ, tiền bộ đã lâu; xưa nay ta thường đọc các sách du-ký Âu-châu, trong nước Đại-pháp những nơi danh đô đại-ấp biết bao nhiêu là nông-xưởng lớn, thương-điếm to, tổ chức biết nhường nào là hoàn toàn, qui-mô biết nhường nào là vĩ-đại, làm ruộng thì cải lương được thổ-địa rất là phì mỹ, chăn nuôi thì gây giống được súc sản rất là ưu-trương. Tục-ngữ ta có câu: « Không thấy đô mày làm nên ». Ta nếu muốn giàu thịnh bằng người, tất phải tìm thấy để học không học khéo, mà dạy không dạy khéo còn đâu hơn thấy Đại-pháp của ta. Nay nhân có cuộc đấu xảo, trăm khôn nghìn khéo, ta đều được mắt thấy tai nghe; ta phải xét xem cách nông mục của người Đại-pháp khác với cách nông-mục của ta thế nào, việc công thương của người Đại-pháp khác với việc công thương của ta thế nào, công-xưởng thương điếm phải quản lý thế nào cho đắc pháp, nông-sản làm lợi phải khai khẩn thế nào cho thành công, trong trường doanh-nghiệp, ta cũng có thể theo chân nối gót cùng người, ấy là hai điều lợi ích.

Cái lợi ích của dân ta trong cuộc đấu xảo này chỉ có hai điều ấy là to tát hơn cả mà dân ta hưởng được cái lợi ích ấy hay không là nhờ ở cái trí quan-sát của các nhà đại-biểu ta điều-tra cho được đích xác, ghi chép cho được tinh tường, đến khi về nước, lấy lòng sốt-sắng mà khích lệ quốc-dân cổ hiệp lực đồng tâm để gây nên cái nền thực-nghiệp trong xứ ta cho thật vững bền to lớn; nếu được vậy thì cái cơ nước thịnh dân giàu thật là tại đó; cuộc đấu xảo này đối với dân ta chẳng thật là có một cái hy-vọng rất tốt mà các nhà đại-biểu ta đi dự cuộc đấu xảo đối với nước chẳng thật là làm được một cái nghĩa-vụ rất lớn dư?

P.

ÂU CHÂU ĐIỆN TÍN

HAVAS

Paris, ngày 28 Février 1922

Tại bộ Thuộc địa

Vì việc quan Le Gallen xin hồi-hưu nên tại bộ Thuộc địa đương soạn việc thuyên chuyển trong ngạch các quan-chức. Các quan Toàn-quyền thì không có vị nào phải thuyên-chuyển cả

Ngạch Tư pháp

Những viên chức sau này được thăng-chức:

Chánh Lục-sự tòa Thượng-thẩm Haro, M. Cléosie; lục-sự tòa Sơ-thẩm Cần-thơ M Loupy; tòa Sơ-thẩm Long-xuyên, M. Henry; tòa Sơ-thẩm Hanoi, M. Herré; tòa Sơ-thẩm Vĩnh-long. M. Gnanadicom; tòa Sơ thẩm Châu đốc M Gaudin; tòa Sơ-thẩm Mỹ tho, M. Durban; tòa Sơ-thẩm Soctrang M Garnier; tòa Sơ-thẩm Tourane, M Batteoti; tòa Sơ-thẩm Rạch-giá, M. Affoneo; tòa Sơ-thẩm Benitré, M Audin; tòa Giải-hòa Fort Bayard M. Laestracci; tòa Giải-hòa Saigon M. Pnaramond; tòa Giả-hòa Biên-hòa, M Fenewoli, tòa Giải-hòa Nam djoh, M. Casimir, tòa Giải-hòa Sadec M. Pasorazi; tòa Giải-hòa Viên-tiane M. Saint Igny, tòa Giải hòa Tây ninh M. Gabel, tòa Giải-hòa Baria M Laureot.

VÔ TUYẾN ĐIỆN

Bordeaux ngày 2 Mars 1922

Trước cuộc hội nghị Gênes

Các báo quán có nói rằng phái-bộ nước Ý tại cuộc hội-nghị có những viên-chức sau này: M. Facta, tổng-trưởng tòa Nội-các lĩnh chức tổng-trưởng phái-bộ, M. Schanzer, ngoại-vụ bộ thượng-thư, M. Bertoni, tài chánh bộ thượng-thư, M. Peano, thượng thư bộ Công-thổ, M. Facta cũng sẽ hoãn cuộc hội nghị đến ngày 10 Avril.

Cải văn-đề đảo Yap

Báo *Le Temps* nói rằng về các bản giao-ước của hội-nghị Washington thì Nguyên-lão nghị-viện đã đầu phiếu phân đối khoản cải-lương bản giao-ước về đảo Yap. Nghị-viện nói rằng không được phạm đến những bản giao-ước liệt-quốc đã ký kết với nhau xong rồi. Số phiếu phản đối là 50 cái. Có 23 phiếu là mạng-lệnh mà thôi.

Lễ khởi công một nhà thờ giáo Hồi

Chiều hôm thứ tư đã làm lễ khởi công việc Hồi-giáo văn-minh và phân hướng nhà thờ Hồi-giáo ở chỗ Darnis. Ủy-viên chính phủ Pháp chủ-tọa lễ có quan Thống-sứ Franchet d'Esperey quan đại-tá Huon, M. Pereiti Della Rocca, các đại biểu của quốc vương Maroc, của xứ Algérie, xứ Afganistan và nước Ấn-độ đến dự lễ. Sidi-Kaddoul Ben-Cabrit có đọc diễn-văn thay lời nhân-dân về giáo Hồi cảm tạ nước Đại-pháp, ông có nhắc lại rằng từ ngày quan Thống-chế Lyautey cầm quyền chính-trị, nước Maroc lại càng được rõ cái ơn khai hóa của nước Đại-pháp, và trong mọi việc chánh-trị của quan Thống-chế Lyautey, thì có việc tôn trọng tôn giáo là ngài lưu-tâm chú-ý hơn cả. M. César-Claire có tán dương cái nghĩa khí của dân Maroc trong buổi đại-chiến tranh trên sông Marne. Sau cùng, M. Colrat có đọc diễn-văn giải nghĩa cái viện Hồi giáo văn-minh tức là cái nhà-biểu về việc hợp pháp vẫn theo một cái chánh-sách đối với giáo Hồi-hồi. Nước Pháp bảo-hộ 25 triệu nhân dân về giáo Hồi, vẫn tìm phương-sách khả phát cuộc kỹ-nghệ, cuộc thương-mại, và đem các khoa học chuyên-môn tối-tân để mở mang cho thêm thịnh-vượng phát-đạt. Nước Đại-pháp dựng nên các nhà thương để chữa bệnh cho người ốm, đặt trường học để dạy dỗ con trẻ. Đâu đâu nước Đại-pháp cũng tôn-trọng phong-tục tôn-giáo.

Hội-đồng các quan sứ-thần

Ngày hôm thứ tư, các quan sứ-thần đã hội-họp tại bộ Ngoại-vụ. Quan Jules Cambon chủ tọa. Hội-đồng đã xét về việc thi hành các tờ hòa-nghị.

Việc nước Thụy sĩ

Sáng hôm nay, thiên-văn-đài Zurich có xét thấy một luồng động đất mà cái trung tâm-điểm ở xa độ 166 kilomètres.

Quốc-trái Đại-Pháp — 3/57.15 — 5/ 64,25. — 5/- 1920, 70 95. — 92, 75. — 6 - / 1920 94.

Ai ơi muốn làm giàu,
Nên mua quốc-trái, mau!
May ra được hàng vạn,
Sung sướng mãi về sau.

Cuộc công-thái sáu triệu đồng

Cuộc công-thái 6.150 000 đồng cả định đến ngày chủ nhật 6 Mars này sẽ mở, vậy các công-khố ngày hôm đó sẽ mở cửa buổi sáng và buổi chiều theo như các giờ làm việc ngày thường.

Ở mỗi tại tòa Đốc-lý sẽ mở một phòng riêng để thu nhận tiền cho vay.

Nhà in dập ấy, công-khố cũng các công-sở sẽ kéo cờ hết.

Tình hình kinh-tế ở nước Tàu

trong mấy năm gần đây

Cứ lời ông Fox là một nhà thương nghiệp cố-vấn trong sứ quán Anh báo cáo cái tình hình kinh-tế ở nước Tàu trong mấy năm gần đây, đại-ý ông nói: Nước Tàu diện-tích đất tới hai trăm vạn dặm vuông, số người tới gần bốn vạn vạn, khí-hậu mỗi nơi mỗi khác, tiếng nói xứ nọ với xứ kia không giống nhau, sản-vật thiên-nhiên cũng mỗi xứ có mỗi thứ đặc-biệt, nói cho phải giá gọi là một cái đại-lục cũng được. Coi ngay như năm ngoái cái thủy tai ở phương bắc những địa-phương bị hại rộng đến gần sáu lần nước Anh, chịu hại đến hơn 30.000.000 người vậy mà số thống-kê hàng-hóa ở Hải-quan vẫn không thấy giảm mấy chút; thượng-du sông Trường-giang và một giải đất Tứ-xuyên thường có binh họa luôn luôn giao-thông trở cách, vậy mà số lúa bột thâu xuất và các đồ hàng ngoại quốc nhập-khẩu vẫn có thêm không kém; trà nghiệp là một thứ thương-phẩm xuất-khẩu đại tôn của nước Tàu ngày xưa bây giờ đã bị sút-sói, mà những quặng mỏ than đá và lương-thực lại dần dần tiến-bộ, cũng bỏ được cái số lỗn-thất về trà-nghiệp. Nước Tàu quả là một cái thị-trường rất lớn chưa phát đạt và cũng có một cái địa-vị đại công-nghiệp sau này: vì trong nước chính-phủ hủ bại, nội-loạn liên miên, về tại sự-nghiệp giao-thông không phát-đạt, những vật sản thiên nhiên chưa biết dùng phương pháp khoa học mà cải-lương cách chế-tạo, cho nên tiền bộ còn trì-hoãn, nhưng ai cũng phải công-nhận là thật đã có tiến-bộ, có lẽ trong vài năm nữa, cái tình hình kinh-tế trong nước sẽ đổi cũ thay mới hẳn. Tài nguyên nước Tàu không biết thế nào là hạn lượng thực-phẩm nguyên liệu không cái gì không có tiếng là phong-phú; gần đây đã thiết-lập công xưởng chế-tạo những đồ xưa nay vẫn phải cần mua của ngoại quốc: cái trình độ sinh hoạt về những người ở giai cấp phổ-thông không tăng gia lắm, mà về những người ở giai cấp trí-thức tư-sản nơi phong phú thì tăng gia rất nhiều, cách ăn ở hiện thời đều theo cách thức Âu-châu, muốn mãn-tức được những sự cần dùng, thế tất phải có giao-dịch với ngoại quốc: sinh sản càng tăng gia, thì nhu-yếu cũng càng tăng gia, đồ hàng của Âu-châu tiêu thụ cũng vẫn mạnh. Nói tóm lại cái tình hình kinh tế của nước Tàu thật đã sắp vào cái thời kỳ tiến bộ vậy.

Còn có một cái sự nghiệp tiến bộ rất to, làm cho cuộc kinh-tế nước Tàu chóng trở lên thịnh-vượng là sự tổ-chức ngân-hàng đoàn nước Tàu vậy. Sự tổ-chức đó đã hai mươi bảy năm tiêu tràng nước Tàu liên-hợp tư-bản được 150 000 000 đồng, tổ-khoản nước 65.000 000 đồng, cùng với ngân-hàng đoàn bốn nước Anh Mỹ Pháp Nhật tổ-chỉ ý liên-hợp đầu tư, nếu có việc gì-coi là nên cho vay tiền, có thể cùng với ngân-hàng đoàn xuất tiền ra cho chính-phủ Tàu vay được. Cuộc kinh tế nước Tàu sau này chẳng là có hi-vọng rất lớn dư?

L.

Cuộc Quốc-trái này chỉ cần đến 12 vạn người mua mà thôi, nghĩa là trong một cõi Đông-Pháp một nghìn người mới được có 6 người mua. Như thế thì chắc là không đủ về mua bán cho khắp mọi người: ai muốn được trúng số một vạn, phải nên mua về ngay kẻo chậm.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

VĂN UYỂN

Quạ chỗ cũ cảm hoài

(Tập Kiều)

Một vùng cỏ dợ bóng tà,
Nhìn xem phong cảnh nay đà khác xưa.
Bên trời góc bể bơ vơ,
Mười lăm năm mới bấy giờ là đây!
Sân rêu chẳng vẽ dấu giầy,
Đi về nay vẫn lối nay năm xưa.
Bẫy chầy gió tập mưa sa,
Dẫu xe ngựa đã rêu lờ mờ xanh.

Phong-cảnh Lạng-sơn

Phong-cảnh xinh thay chốn địa đầu!
Nửa kẻ đất Bắc nửa kẻ Tàu.
Mấm non tuyệt đỉnh non mây thấp,
Kẻ thấy quanh giòng lộn nước sâu.
Đọng cỏ Tam-thanh còn đượm vẻ,
Vết xưa thành-Mọa chửa phai màu.
Ai lên xứ Lạng cùng anh đó?
Thắng-cảnh ta cùng ngắm với nhau!

Đạm-phong, Nguyễn-trọng-Thuật.

Tiền ăn uống xa xỉ, quá khẩu thành tàn; tiền cờ bạc chơi bời, hại thân vô ích; sao bằng mong tiền đó mua phiếu quốc trái, công-lợi tư-lợi, hai đường vẹn hai.

VIỆC HANOI

Giá bạc. — Kể từ ngày 8 Mars này, giá bạc ở kho Nhà nước định là 8 f. 80

Việc nhà thực-nghiệp ngân-hàng. — Nguyên-lão nghị-viện đã ưng chuẩn bản dự án luật pháp cho phép chánh-phủ Đại-pháp điều-đình với chánh-phủ Trung-hoa để sắp đặt lại việc nhà thực-nghiệp ngân-hàng

Các phái-viên Bắc-kỳ đi đấu-xảo Marseille. — Chuyến tàu *Armand Béhic* ở Haiphong chạy sang Pháp ngày 9 Mars này thì có ông Nguyễn-v-Vinh, bản báo chủ bút, đại-biểu Hội-đồng tư vấn Bắc-kỳ; ông Phạm-Quỳnh, chủ bút *Nam phong*, đại biểu hội Khai-trí; ông Trần-lưu-Vị trí-huyện ở Bắc-giang; ông Nguyễn-bảo-Nghi, giáo-sư Hanoi sung thư ký quan chánh ủy-viên Đấu-xảo Tauộc địa sẽ xuống tàu sang Marseille.

Tiệc trà hội Khai-trí. — Xin nhắc các ngài hội-viên hội Khai-trí nhớ rằng đến chiều thứ bảy 4 Mars hồi 8 giờ rưỡi sẽ đặt tiệc trà tại nhà Hội-quán phố hàng Trống để tiễn các ông hội-viên có chân phái bộ sang dự cuộc đấu xảo bên Đại-pháp.

Xin mời cả các ngài hội viên vừa chân chủ-trì. vừa chân thường hội-viên, đúng ngày giờ lấy lại dự tiệc cho đông.

Hội Khai-trí lai cảo

Cuộc diễn-thuyết hoãn lại. — Đáng lẽ đến tối thứ bảy 4 Mars này ông Nguyễn văn-Vĩnh bản báo chủ bút, sẽ diễn thuyết tại nhà hội Khai-trí về việc quan sát đường xe-lửa Vinh Đông-hà, song hôm ấy lại nhằm vào buổi hội Khai-trí làm tiệc trà mừng các ông hội-viên của hội đi dự cuộc đấu xảo Marseille, cho nên cuộc diễn-thuyết ấy lại hoãn đến hôm khác.

Hôm nào nhất định thì bản báo sẽ nói trước.

Ngạch học-chính. — M. Trương-văn-Nhân và M. Trần-v-Phúc trợ giáo tập sự mới bổ, nay bổ vào sở Lưu trữ công-văn Đông-pháp.

M Ng-hữu-Cầu có bằng Sơ-học Pháp Việt, mông bổ trợ-giáo tập-sự trường Yên-phú (Ninh-bình).

Sở Vô-tuyến-điện Bạch-mai. — Trong tháng Février 1922 sở Vô tuyến điện Bạch mai đã gửi đi 55.041 tiếng và nhận được 62.420 tiếng, cắt thấy vừa gửi đi và vừa nhận được 117 461 tiếng.

HÀNG MỚI

BÁO-NGUYỄN TỬU-QUÁN

88bis, phố hàng Bông Hanoi.

Kính biếu bán rượu, chè Saigon, chanh, các đồ sào.

Bán hiệu nhân làm cả các cỗ bàn, tiệc, bánh-ngọt đem cước nữa.

Xin các quý-khách chiếu cố cho.

LÊ THÍ-QUÌ, Chủ-nhân

3223

Cuộc nói chuyện tại hội Tri-tri. — Tối hôm qua, ông Phạm-Quỳnh đã nói chuyện tại hội Tri-tri về cái hành trình của phái-bộ Bắc-kỳ về Kinh bộ kiến đức Hoàng-thượng mới rồi và các cảnh-trí mỹ lệ ở chốn Đế-đô. Trong khi nói chuyện, ông Quỳnh đọc cho thính giả nghe mấy đoạn trong quyển *Mười ngày ở Huế* của ông đã xuất bản năm trước, những đoạn ông tả con đường bộ đi từ Vinh đến Đông-hà, cũng là các lăng-tẩm của các đấng Tiên-đế như lăng đức Gia long, lăng đức Thiệu-trị v. v. thực là một áng văn chương tuyệt tác. Sau ông kết luận rằng nay muốn cho từ Hanoi đến Đế-đô, đường giao-thông được tiện lợi, cho người Bắc kẻ Nam gần như một nhà, tất phải mong cho đường bộ-xa Vinh-Đông-hà chóng tới ngày thành-công; muốn như vậy thì các hạng nhân đẳng nước ta ai nấy đều nên đem lòng sốt sắng mà hoan nghênh cuộc công-hải sau triều đồng của Chánh-phủ đã ra để lấy tiền làm nốt đoạn đường bỏ-xa ấy. Ông nói thế, thì cử tọa ai nấy đều vỗ tay biểu đồng tình.

Bắt đầu nói chuyện từ 8 giờ 1/2 đến 10 giờ hơn thì xong, người đến nghe đông lắm. Quan cai-trị Cadtel chánh văn phòng phủ Toàn-quyền cũng có đến chứng-kiến.

Bộ tiểu thuyết ba người ngự-lâm phò-thủ. — Xin nói để độc giả biết rằng bộ tiểu-thuyết *Ba người ngự-lâm phò-thủ* vừa in đến tập thứ 24 là hết truyện, mà tập ấy những 44 trang, đầy hơn mọi tập, nên bản quán định bán tập ấy giá là 0 p 20. Vậy từ nay trở đi, ai muốn mua trọn bộ tiểu thuyết ấy thì xin mua ngay, chớ nên để chậm mà thành không được trọn bộ.

Có tiền đào lỗ chôn sâu,
Làm thân giữ của, dại đâu lụ đời,
Ai ơi xin phải nghe lời,
Kíp nên mua phiếu ấy thời mới khôn.
May ra lại được hàng muôn.

Những ngạch tương đương — Hai ngạch tương đương nữa là ngạch Kỹ-sư lục-lộ Đông-pháp (Ingénieurs Indochinois des T. P) và cán-sự lục-lộ Đông-pháp (Agents voyers Indochinois) thì đạo nghị-định ổi-yết lên đại khái như sau này :

Các hạng	Niên hạng
Kỹ sư lục-lộ Đông-pháp	
ngoại hạng. . .	5 000 $
hạng nhất . .	4.500
— nhì . . .	4.000
— ba. . . .	3 600
Phó Kỹ-sư lục-lộ Đông-pháp hạng nhất . .	3.200
— nhì . . .	2 800
— ba. . . .	2 400
tập sự. . .	2 000

Phàm những người muốn bổ vào ngạch này thì phải có bằng Kỹ sư Cao-đẳng Công-nghệ (Ecole centrale des Arts et des Manufactures), một trường công-nghệ khác hay là một trường của Đại-pháp mà nhà-nước đã công-nhận và chương-trình về đường lý-luận và thực-hành cũng phải ngang với các trường trên ấy. Sau nữa lại phải là người Đông-pháp, dân bảo-hộ hay là người thuộc địa của Pháp.

Các viên kỹ sư được bổ vào hàng tập sự trong hạn hai năm, hết hạn ấy nếu xét ra đủ tư-cách, thì được thăng phó kỹ-sư hạng ba bằng không thì phải bị đích.

Các viên phó kỹ-sư tập-sự, lúc mới bổ thì tuổi phải hợp với thể lệ đã nói trong nghị định ngày 31 Mars 1921 mà phải làm đơn xin bằng giấy tín-chỉ và đính theo những giấy sau này:

1· Giấy cản cước của mình hay là giấy nhập tịch dân Pháp ;

2· Bảo sao các văn bằng của mình ;

3· Một bản chứng-chỉ của Tòa án hay là một tờ chứng chỉ về kiểm-bạch ;

4· Một tờ chứng-chỉ của quan thầy thuốc.

Trong số ngày mai bản-quán sẽ nói rõ đến ngạch Cán-sự lục-lộ Đông-Pháp (Agents voyers des Travaux Publics).

Các đại-biểu của Bắc-kỳ Nghị-viện tại Marseille. — Báo *Khai hóa* ngày 2 Mars có đăng về việc các đại-biểu của Nghị-viện tại Marseille như sau này :

« Bốn ông phái viên của Hội-đồng Tư-vấn Bắc-kỳ cử đi dự cuộc đấu-xảo Marseille là MM. Nguyễn-v-Vĩnh, Hoàng-kim-Bảng Nguyễn hữu-Tiếp và Phạm-duy-Tốn thì nội trong tháng Mars này sẽ thượng lộ cả.

Nghe đâu ông Phạm-huy-Lục ngày nầm ngoái cũng được Nghị-viện cử vào phái-bộ này mà không thấy ông đi thì nhiều người không rõ vì lẽ gì. Điều ấy cũng đáng tiếc cho ông Lục. »

Ngày hôm nay, ông Phạm-huy-Lục có trả lời trong báo *Khai-hóa* bức thư sau này :

Monsieur le Directeur
du *Khai-Hóa*, Hanoi

Thưa ngài,

Trong quí-báo ngày 2 Mars 1922 mục thời-sự Hanoi có đăng rằng bốn ông Đại-biểu của Bắc-kỳ Nghị-viện là MM. Ng-v-Vĩnh, Hoàng-kim-Bảng, Ng-hữu-Tiếp và Phạm-duy-Tốn trong tháng này sẽ sang Pháp dự cuộc đấu xảo Marseille. Quí-báo lại nói rằng năm ngoái tôi cũng được Nghị-viện cử vào phái-bộ ấy mà nay không thấy đi thì cũng đáng tiếc. Vậy tôi tưởng nên giải-thuyết để Quí-báo được rõ sự thực và khỏi ngại hộ về sự Nhà-nước tuyển-cử các Đại-biểu của Nghị viện đi dự cuộc Đấu-xảo.

Nguyên trong kỳ Hội-đồng thường niên của Bắc-kỳ Nghị-viện ngày 14 Octobre 1921, Nghị viện có được lệnh quan Thống-sứ công cử các ông Đại-biểu đi dự Đấu-xảo Marseille. Hôm ấy tôi cùng với mười ông nữa có ra ứng cử thì số phiếu của tôi đứng vào hàng thứ tư. Sau tôi lại nghe nói ba ông nhiều phiếu trên tôi với ông thứ năm dưới tôi có tên trong số đi Đấu-xảo, thì ngày 11 Février vừa rồi, tôi có đệ thư lên quan Thống-sứ hỏi về điều ấy. Ngày 18 Février trong thư số 854 ngài có phúc-đáp cho tôi rằng Nghị-viện chỉ có hai ông đại-biểu tại Đấu-xảo Marseille mà thôi là MM. Ng-v-Vĩnh và Phạm-duy-Tốn, còn những ông khác thì không phải là Phái-viên của Nghị-viện Bắc-kỳ. Bức thư ấy tôi tưởng nên trích một đoạn sau này để Quí-báo được rõ :

« Trước sau vẫn định rằng chỉ chọn « có hai ông Nghị-viên đi dự Đấu-« xảo mà thôi. Vậy thì Nam-triều « chỉ nhận cho vào Phái-bộ ấy có hai « ông là MM. Ng-v-Vĩnh và Phạm-« duy-Tốn đứng đầu trong số của « Nghị viện công cử.

« Sau quan Đại-lý Chánh ủy-viên « cuộc Đấu-xảo Marseille lại tỏ ý « muốn cho cả các hạng người trong « xã hội Việt-Nam đến có Đại-biểu sang « đấu xảo cả thì bấy giờ mới lại tư « xin thêm. Vì thế mà M. Hoàng kim-« Bảng hội-viên phòng Thương-mại « và M. Ng hữu-Tiệp, nông gia, M. « Phạm-Quỳnh, thư-ký hội Khai-trí « và M. Ng-thượng-Huyền, thư ký « hội Công-thương cũng có tên trong « Phái-bộ đi đấu xảo Marseille.

« Vì số tiền dùng về cuộc đấu xảo « mà quan Đại-lý Chánh-ủy-viên « được chi dùng đã có giới hạn, cho « nên không cử được nhiều người « hơn nữa, nếu không thì chắc ông « đã được dự vào hàng thứ nhất « được hưởng cái ân ấy vì ông là « người đích đáng mà Nghị-viện đã « tỏ lòng tin mến »

Vậy tôi tưởng có một bức thư của quan Tổng-sứ trên đó cũng đủ chứng minh rằng tôi sở-dĩ tuy được trúng cử số thứ tư mà không đi dự cuộc đấu-xảo, thì không phải vì có gì khác, là chỉ vì Chính-phủ cử có hai ông đại-biểu mà thôi là MM. Ng v-Vĩnh và Phạm-duy-Tốn.

Nay kính thư
Phạm huy-Lục

Tiện hành tại Tây-hồ — Nhân mấy ông ở trong Bảo-giới nay mai đi xa, ông thì sang Qui-quốc dự cuộc đấu xảo Marseille, ông thì về Triều, nên chiều hôm qua M. Mai-du-Lân là *Thực-nghiệp dân-báo* quản-trị sự-vụ có thiết một cuộc tiễn hành tại Tây-hồ. Vì phong cảnh ở Hanoi này không đâu bằng hồ Tây, ai nói đến Hanoi cũng phải nói đến hồ Tây, người đi xa tất phải nhớ hồ Tây; trong bài làm-gián của ông Nguyễn-bá-Trác cũng có câu rằng « Tri-tâm mình nguyệt ký Tây hồ ». Vậy nên cuộc tiễn-hành mở ở Tây-hồ để cho người đi bảo thường thú Tây hồ, cũng là một cách tỏng biệt có ý vị vậy. Ba giờ thì khách tới, cả thảy chỉ khách có tám ông đến dự cuộc. Nếu hôm qua là ngày nghỉ thì chắc còn thêm được mấy ông nữa. Có ông Phạm-Quỳnh, ông Nguyễn-bá-Trác, ông Bùi-huy-Tín, ông Mạc-đình-Tư, ông Ng-khắc-Hanh, ông Trần-v-Quang, ông Mai-đăng-Đệ và ông Mai-du-Lân. Thuyền đã kết hoa cẩm cờ sẵn sàng cả; thuyền đằng đình ra giữa hồ, một cô đầu già hát những bài đã đặt riêng, vì dài nên không thuật ra đây. Lại mở cuộc thi bơi thuyền, cả thảy mười ba chiếc thuyền dự cuộc bơi thi, mỗi chiếc có một lá cờ tam-sắc phất; thuyền đó là của tám tích hàng thuyền ở Tây-hồ kén ra; giữa hồ cắm một lá cờ to, thuyền quan-viên cầm đầy để xem bơi. Chung quanh sách xa chừng một ki-lô-mét một, lại cắm một lá cờ để làm nêu và làm giới-hạn cho những thuyền bơi; hai lá cờ vàng cắm để làm chỗ phát-hành, thuyền quan-viên thì đóng giữa, các thuyền thì họp lại đó, sắp hàng đều, dứt ba hồi trống, thì các thuyền thi nhau chạy qua khe hai lá cờ vàng, vòng hai vòng chung quanh những cái giới-hạn đã cắm. Có một cái thuyền có người đặt trống đi vòng chung quanh để kiểm soát; xong hai vòng thì các thuyền thi vào cả trung-ương lấy giải thưởng, giải nhất hai đồng, giải nhì đồng rưỡi giải ba mặt đồng, còn các thuyền sau đều được mỗi giải là hai bào cả. Xong cuộc thi thuyền lại hát, ấn hàng uống nước trà, đến bảy giờ hơn mới về. Nhất là lúc thuyền quay mũi trở về giới vừa tối, ngoài lại giải thích sông vỗ, trong thì đàn hát, tiếng trong tiếng ngoài hòa lẫn với nhau, gây nên một cảnh tượng nên thơ, khiến cho những người trong cuộc cũng nhau có một cái cảm tình chứa chan lai láng như nước hồ Tây vậy. Thực là một cuộc vui mà thanh nhã, tuy khí giới đương xuân, lúc mới xuống thuyền, có điều hơi lạnh, nhưng một lúc quen đi, rồi cũng dễ chịu, nếu gặp ngày hè, còn vui hơn nhiều.

BÁN một cái xe auto hiệu *«MOBILETTE»* 14 H.P., hai chỗ ngồi. Xe còn mới nguyên, máy thật tốt, lốp mới. Xức xe chạy rất 80 km. một giờ.

Ai muốn mua xin viết thơ cho : **M. Méhouas, Receveur des Douanes à Sontay.** 3220

Mông thưởng về việc cổ-tích — Những viên chức có tên sau này, vì đã có công trong việc cổ-tích năm 1922, đều mông đặc cách thưởng hàm như sau này:

MM Ng-mạnh Cự mông thưởng hàm-lâm viện đãi chiếu (9.2) ; Đoàn-trấp-Hy, Đào-v-Dương, Ng-đình-Thanh, Đặng-hữu-Địu, Ng-trọng-Tu, Ng-hữu-Liên, Đinh-khắc-Liêm, Đinh khắc-Ôn, Ng công-Hiếu, Ng-ngọc-Chúc, Phạm-v-Uyên, Đặng-thế-Tê, Đặng đức-Vinh, Đoàn-hữu-Điểm, Ng-v-Trọng, Đoàn xuân-Hân, mông thưởng tùng cửu-phẩm văn-giai (9.2); Đinh khắc-Châu, Bùi-đình-Nghiêm, Bùi-ngọc Khuê, Phạm-mạnh-Chuyên, Ng-xuân Hội Hoàng duy-Vu, Trần-trọng-Thăng, Đào-ngọc Liên, Ng-v-Miện, Trần-đoãn - Naiếp. Vũ-Ngu, Vũ đình-Thu, Cao-xuân-Sinh, Vũ-hữu-Uông mông thưởng tùng cửu-phẩm bá hộ (9.2).

Phủ Thống-sứ. — Ngày 25 Février 1922, quan Thống-sứ đã ký nghị định thưởng hàm tùng cửu-phẩm độ trưởng cho 7 người tùy phái thượng hạng tòng sự tại phủ Thống-sứ và có tên sau này :

MM. Vũ-văn-Sự quản làng Thanh-liệt huyện Thanh trì (Hà-đông) ; Ng-văn-Thịnh tức Hai quản làng Quỳnh-lôi, huyện Hoàn-long (Hà-đông) ; Ng-văn-Điều tức Đồ Biều, quản tại thành phố Hanoi ; Hoàng văn-Thụ quản làng Gia-thượng, huyện Gia-lâm. (Bắc ninh) ; Nguyễn-văn-Định quản làng Hoàng-mai, huyện Hoàn-long (Hà-đông ; Nguyễn văn-Ngưỡng, quản làng Quỳnh-lôi huyện Hoàn long (Hà-đông) ; Đặng-văn-Kiên, quản làng Chu đàn phủ Nam-sách (Hải dương).

Một con chó tây to, tên là *Tốp*, lông trắng và xám, và đẹp, khi đi xe bò đến chỗ Route Mandarine nó nhảy xuống: Ai bắt được đem giả hay là biết ở đâu mà mách, sẽ xin trọng thưởng. M. SOUBRIER,
Tham tá sở Điện-báo, Hanoi.
3241

Ngạch thư ký — Các viên thư ký có tên sau này đã trúng tuyển kỳ thi theo như nghị định ngày 5 Novembre 1920, đến mông bổ thư ký tập sự.

MM. Ng-v-Chinh, Đỗ-huy-Cuiên, Trần-quang-Vinh, Nguyễn-v-Thước, Phạm-gia-Huân, Ng-v-Cự, Ng - v-Giáp tức Kinh và Ng-v Cầu.

M. Phạm-gia-Huân bổ đi thư ký tập sự tại nhà thương Bảo-hộ Hanoi ; M. Ng-v-Cự bổ đi thư ký tập sự sở Một-thâm mắc-kỳ ; M. Ng v-Giáp, bổ đi thư ký tập sự tại tòa Sứ Vĩnh-yên ; M. Ng-v-Cầu, đi đi thư ký tập sự tại tòa Sứ Bắc-ninh ; M. Ng-v-Chinh. bổ đi thư ký tập sự tại nha Học-chính Đông-pháp, M. Đỗ-huy-Cuiên bổ đi thư ký tập sự tại sở Y-vụ ; M. Ng-v-Thước bổ làm giám thị tại trường Sư-phạm ; M. Ng-v-Tam thư ký hạng nhất ở Ha guang, và M. Trần-quang-Ninh, thư ký tập sự mới bổ, đều đề tây quan Toàn-quyền bổ dụng.

Song-phượng kỳ-duyên. — Kỳ thư bảy vừa rồi, định-giá có đăng báo cầu lấy mộ. quyển « *Song-phượng kỳ-duyên* » cũ mà chưa rách nát để theo đấy sửa đổi lại cho lời ít được chải-chuốt hơn trước, rồi đem ấn-hành lần thứ hai. Hiện nay đã có người gửi cho rồi, xin kính cáo để các ngài biết. Định giá cần có một quyển, cho nên mấy quyển gửi đến sau, đều không thể nhận được, nhưng cũng xin có lời cám ơn.

Tòa án binh. — Tòa án binh đến ngày thứ ba 7 Mars sẽ họp để xử những việc này :

Labato de Faria và David, lính đạo thuộc-địa thứ 9 phạm tội đào binh.

Nguyễn-khắc-Hướng; lính vệ thứ nhất ăn cắp đồ binh.

Nguyễn-văn-Xướng, lính vệ thứ tư ăn cắp đồ binh.

Nguyễn văn Ngu, lính vệ thứ tư chứa đồ ăn cắp.

Đỗ-văn-Thục, lính vệ thứ tư, hầy hoại binh khí và quần áo.

(Xem trang thứ ba, cột thứ hai).

Số 38

TRÀ-HOA-NỮ

La Dame aux Camélias

Trước-giả : ALEXANDRE DUMAS FILS

Dịch-giả : **Nguyễn-Hải**

• • • Tại sao ? Tại mình thấy tôi ho ra máu mà cầm lấy tay tôi, tại mình khóc, tại chỉ có một mình là người biết thương tôi. Này, mình ơi, tôi nói với mình câu này thật là dại dột : xưa kia tôi có một con chó, nó cứ thấy tôi ho thì đứng nhìn tôi mà có vẻ buồn rầu ; tôi chỉ biết yêu có một con chó ấy. Bến khi nó chết đi, tôi khóc nó hơn là khóc mẹ tôi. Nói cho phải ra thì mẹ tôi có đánh chửi tôi trong mười hai năm trời thật. Vậy mà tôi yên mình ngay được bằng con chó của tôi. Nếu đàn ông họ biết mất một vài giọt nước mắt mà có thể được những gì thì bẩm họ đã được chúng em yêu hơn và chúng em cũng bớt phải hại họ được ít nhiều. Bức thư của mình chứa lại hết cả những điều hay tôi đã nghĩ cho mình, xem thư ấy tôi đã biết là mình chưa thật lòng yêu quí tôi. Mình làm cho tôi chịu đến thế nào đi nữa, mình cũng không phải thiệt thòi bằng viết bức thư ấy, cái lòng tôi yêu quí mình cũng vì bức thư ấy mà nhạt bớt đi. Thế là ghen thật, nhưng ghen mà mai mỉa, ghen độc ác. Khi tôi chưa nhận được thư mình, tôi đã buồn rồi, tôi tưởng đến trưa được thấy mặt mình, được ăn với mình, để làm cho tan được một điều này nó cứ lẩn khuất trong trí tôi mãi mãi, xưa kia tôi chưa biết mình thì những điều như thế tôi có thể chịu được, không lấy làm bận chút nào. Sau nữa, chỉ có một mình mình, là tôi đã tưởng rằng tôi có thể nghĩ ngợi nói năng trước mặt mình mà không ngại điều gì. Những kẻ quây quần lấy những gái như tôi, chúng nó nghe một câu nói cũng luận là những nghĩa bóng nghĩa đen, chúng nó thấy làm một sự gì cũng cố xoay ra cho có lợi vào mình. Chúng em thật không có bạn. Chúng em chỉ có những nhân-tình ích-kỷ, chúng nó vung ra của cải không phải để cho chúng em, nhưng để mà hãnh diện với đời, chỉ ăn bớm chúng nó ra nhìn thế. Với những đứa ấy, khi chúng nó vui, chúng em cũng phải gượng vui, khi chúng nó muốn ăn uống, chúng em phải cho thêm mạnh, chúng nó rủi hay nguội. Chúng em không được có tình, như thế tại bị chúng chê cười mà phí mất tiếng. Thân mình không phải của mình, chúng em không phải là giống người nữa, thật là một vật vô-tri vô giác. Trong lòng kiêu-hãnh tự-ái của chúng nó thì chúng em được làm bậc nhất, mà nói đến sự âu-yếm thì chúng em không đến hạng cuối cùng. Chúng em cũng có bạn, nhưng bạn như *Buy-đăng*, xưa cũng đã từng trải nhiều rồi, nay vẫn cứu thêm ấu chơi hoang phí, nhưng cái xuân xanh đã hết, thể không kiếm được nữa mới phải bám lấy chúng em. Vì thế mà nên chi nên ơn, nói cho phải thì không phải bạn, thật là một lũ ăn chung. Cái nghĩa bạn bè của họ có khi họ xuống như tình nó bộc, nhưng có cái lợi thì chưa thấy họ quên. Xưa nay chỉ thấy họ khuyên mình những điều có lợi. Chúng em đã có đến chục nhân-tình cũng vậy, cứ qui họ nhờ được họ cảnh, dầm bầy cái ao hay chuồi bạt deo tay, một đôi khi được léo lea tỏ xe song-mã của mình hay được vào phòng riêng của mình mà coi hát. Họ được hưởng bổ hơn thôn hôm trước, được mượn những áo khoác ngoài. Chúng em chưa nhờ họ được việc gì đủ là việc nhỏ đến đâu mà không phải trả họ gấp đôi. Mình cũng thấy đó, chiều hôm *Buy-đăng* mang về cho tôi sản nghĩa quan là liền tôi nhờ nó đến xin công tước cho tôi, tôi phải cho nó vay năm trăm, không bao giờ nó trả lại tôi đâu. Hoặc nó có bán mũ cho tôi để bù vào đó, nhưng mũ của nó cũng không ra khỏi hộp. Vì thế, chúng em chỉ còn một cái sung sướng, mà cứ như tôi này, tôi chỉ còn có thể có được một cái sung sướng này thôi. Mình ơi, có nhẽ lúc tôi buồn, mà lúc nào tôi cũng ốm đau, nên tôi muốn tìm được một người có chí cao thượng, không tra hỏi đến cuộc đời tôi, biết thương yêu những tình cảm của tôi hơn cái thân tôi. Người như thế, tôi đã thấy có công-tước, nhưng công tước đã già rồi, mà cái già nó không che trở mà cũng không khuây giải được chút nào. Tôi đã tưởng tôi có thể nhận được cái quyền đời của lão xếp đặt cho tôi, nhưng mình bảo tôi chịu làm sao nổi. Lỡ đến phải chết vì buồn bực mất mà đầu sao cũng phải cuối, thì thà gieo mình vào đám hỏa-tai còn hơn là đối than mà chờ chết ngạt. Bây giờ tôi mới gặp mình, mình trẻ, đang hăng hái, đang vui vẻ sung sướng, tôi mới cố làm thế nào, để trong cái lúc một mình trong giấc nồng thiếng êm êm, tôi có thể nương nhờ mình được. Tôi yêu mình không phải yêu mình là người như thế này, nhưng tôi yêu mình là người phải được như ý tôi muốn. Mình lại không muốn nhận lấy cái vị ấy, mình lại cho nó là không xứng đáng với mình, thế thì mình thật là một người tinh-nhân lắm thường lắm đó. Thôi, mình cứ làm như những đứa khác, trả tiền cho tôi, mà từ nay thôi, không nói đến nữa.

Các-nương nói xong câu thú tội khi đài này thì cũng nhọc, nàng ngả lưng ra sau ghế, để khăn tay lên mũi mà nén một cơn ho nhẹ, rồi lau lên đến mắt. Tôi nói nhỏ rằng :

— Xin mình tha lỗi cho tôi, tha lỗi cho tôi, lỗi cũng hiểu như thế, nhưng tôi lại muốn nghe mình nói ra, *Các-nương* yêu của tôi ạ. Đời ta cũng nên quên hết cả, mà chỉ nghĩ lấy một điều này đôi ta là kẻ-yêu của nhau, mình với tôi cùng trẻ tuổi và cùng yêu nhau cả. *Các-nương* ơi, thôi thì mình muốn bảo tôi thế nào tôi cũng xin được thế : tôi là con chó của mình, là con chó của mình. Nhưng, trời ơi, xin mình hãy xé cái thư tôi ở ví ấy đi, và đừng để tôi đi ngày mai ; không thì tôi chết mất.

Các-nương tôi cái thư trong áo trong ra mà đưa cho tôi ; nàng mỉm cười một cách địu-dàng không sao tả xiết mà nói với tôi rằng :

— Này, tôi mang trí mình đây.

Tôi xé tan cái thư, rồi hôn tay nàng mà chứa chan nước mắt. Giữa lúc đó thì *Buy-đăng* ở trong ra. *Các-nương* rằng :

— Chị *Buy-đăng* nay, chị có biết xin gì lỗi đây không ?

— Lại xin lỗi em chớ gì.

— Phải đấy.

— Em tha lỗi à ?

— Phải tha vậy chớ sao, nàng anh ấy còn xin em điều khác nữa.

— Gì thế ?

— Anh ấy muốn ăn bữa tối với chị em ta.

— Em thuận à ?

— Chị bảo sao ?

— Chị nghĩ rằng hai em cũng là trẻ con cả, cả hai đứa cũng đề ruột gan đau mất cả. Nhưng chị nghĩ rằng chị đói lắm, em thuận sớm thì chị em ta được ăn cũng sớm.

Các-nương nói :

— Được, ta ngồi xe ba đứa cũng vừa.

Nàng lại quay lại nói với tôi rằng :

— Này, con *Na-nhinh* chắc nó ngủ rồi, anh mở cửa vậy, thìa khóa đây, cẩn lấy mà đừng đánh mất nữa nhé !

Tôi hôn *Các-nương* làm cho nàng đề đến ngất hoi. Tưởng *Dộ diệp* vừa ở trong ra Nó nói với tôi rõ ra người đắp chỉ :

— Thưa thầy, hôm con đông xong rồi.

— Xong cả rồi à ?

— Thưa thầy, xong cả.

— Vậy thì mày lại thảo ra : tao không đi nữa.

(Còn nữa)

ĐỒNG-HỒ
MẠ VÀNG
BẢO HÀNH 20 NĂM
Máy tốt nhất hạng
15 chân kính
Giá . . . . . 11 $ 50
BÁN ở HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Bert. — HANOI
2008

CÓ BÁN

1o Dầu ve đã lọc tỉ chất chua để dùng bỏ vào các thứ máy. (Huile de Ricin à faible d'acidité pour le graissage extérieur des machines).

2o Một cái Moteur à essence hiệu « Japy » 8 mã lực.

3o Một cái xe auto 5 chỗ ngồi, 12 mã lực hiệu « Chevrolet » chân đẹp, đèn thắp điện bằng điện, và đã có bác-hẻm rồi, xin đoan rằng máy thực tốt mà dùng hết tỉ dầu xe essence.

Giá bán thực rẻ ai mua, xin gửi hiệu ĐỨC-LONG, 90, phố Mã-mây, Hanoi.
2058

HỠI KẺ PHẢI ĐAU

Này hỡi các người Nam Việt phải đau ngực, phải ngộ lạnh, phải đau khi quản mà đã chữa thuốc không phải đường, hoặc là đã không chữa nhưng nhỡ cả ngày hỡi những người phải đau khi quản đã kinh niên, hoặc phải đau ở phổi; này hỡi các người phải những lao, nay tôi khuyên các người nên chữa ngay đi.

Bệnh đau phổi, trước kia tôi đã bảo là một bệnh ghê gớm, vì bệnh ấy là một bệnh truyền tử truyền tôn. Nghĩa là ai có bệnh ấy thì truyền cho con cái, truyền cho cả một đời người sau nầy không sống được bao nhiêu và phần nhiều không sinh đẻ được.

Lời tôi nói đây quan trọng thế nào các người cố hiểu không ? Nếu có bệnh mà không chữa đi, thì trong 50 năm, hoặc 100 năm nữa giống Nam Việt tiêu-diệt mất, vì người có bệnh lao thì sinh ra những con cái phần nhiều không sống được. Người có bệnh lao mà có thể sinh con đẻ cái được, thì chỉ sinh con cái yếu ớt, gầy mòn thôi.

Hỡi người Nam Việt, nên nào người không muốn giống Nam Việt bao mòn đi, nếu nào người không muốn giống Nam-Việt tiêu diệt đi, thì cứ theo lời tôi mách dưới đây.

Vậy xin viết thư cho hiệu Bác-sĩ MONTÈS số 5, Paul Bert Hanoi mà bắt mua một lọ BRONCHOSERUM giá là 9 bạc. Sáng và chiều trước khi ăn cơm, thì uống một thìa xúp, uống một lọ, thì ít lắm mạnh và hết đau.

BRONCHOSERUM
Một lọ . . . 0 $ 90

Rượu Tonique Tonkinois vừa bổ, vừa ngon
Giá một chai là . . . . 2 $ 25

DẦU GAN CÁ THU
Mỗi lít . . . . . 12 f. 00
Đổ từ 1 $ 90 đến 2 $ 00 (tùy theo giá bạ khe Nhà-nước lên xuống

Thuốc chữa bệnh hen rất thần hiệu
(SIROP N)
Một chai. . . . . 1 $ 60

Thuốc viên bổ huyết « Pilules Pinck »
Một lọ. . . . . 4 f. 45
Bộ 0 $ 70 đến 0 $ 80
Sáu lọ. . . . . 24 f. 50
Bộ 3 $ 90 đến 4 $ 00

Thuốc nước bổ huyết
« LE PEPTO KOLA ROBIN »
Một lọ . . . . . 11 f. 50
Bộ 1 $ 70 đến 1 $ 80

LE SIROP D'HÉMOGLOBINE BYLA
Thuốc (mau-bổ bổ huyết
Một lọ . . . . . 11 f. 40
Bộ 1 $ 80 đến 1 $ 90

CACHETS ANTIGRIPPES
Trị bệnh sốt dịch : như bệnh grippe bệnh cảm, về mùa hay thường hay hại người hết là bệnh grippe. nhiều người phải chỉ trong vài ngày thì chết.

Ai có người phải bệnh ấy nên đến bản-hiệu mua 3 viên thuốc antigrippes. Thuốc này rất thần hiệu để cứu vớ số người ai cũng biết tiếng.

Giá bán mỗi viên một hào

Cách dùng : cách 5 giờ đồng hồ uống một viên rồi uống nước rồi nằm đắp chăn ủ ra mồ hôi. Hễ càng ra được nhiều mồ hôi càng mau khỏi, nếu muốn cho chóng ra mồ hôi thì uống rồi nhiều nước nóng nhé ; người cho nóng đun thì chỉ trong 24 giờ là khỏi.

Bào chà MONTÈS, 54 phố Paul-Bert, Hanoi

Tòa Thượng-thẩm — Trong kỳ vừa rồi tòa Thượng-thẩm xử những việc sau nầy :

Một cái án sau lên phải tội xử tử. — Đương đêm lí-trưởng Trần-trọng-Duyên tức Hinh kéo nhau vào nhà lý trưởng làng Lê-xá (Nam-định) ăn cướp. Chúng tìm ngay được sự chủ, cầm dao sáu lại đâm chết ngay. Đoạn chúng không cướp đồ đạc gì cả, chỉ đốt nhà sự-chủ rồi kéo nhau đi. Sau xét ra là tên Lê-văn-Chi có hiềm với lý trưởng làng Lê-xá đem cướp về g ết cốt để báo thù mà thôi.

Tòa Nam-án tỉnh Nam-định phạt tên Trần-trọng-Duyên tức Hinh Trần quang Thung. Ng -hữu Trí tức Cộn, Lê văn-Nhượng, Lê-ngọc-Chúc. Lê-văn-Chỉ, phải tội xử tử, tên Lê-văn-Hữu, Trần-văn-Trinh khổ sai chung thân, và tên Trần-đức Nhân 7 năm khổ sai.

Việc này tòa Thượng-thẩm còn hoãn để nghị án.

Thổ lộ hành hung. — Tên Trương-văn-Linh làm phó lý phải trông nom việc trần phòng trong làng. Một hôm phó lý cho đi tuần để ra điểm canh. Tên Khoa là tuần phu tức thì y giờ chưa kịp ăn cơm chiều chưa ra. Phó lý thấy tên Khoa trì hoãn mãi không chịu đi tuần, liền kéo ra ngoài đập đánh. Bố mẹ tên Khoa thấy thế, chạy ra bênh, cũng bị đánh nốt.

Tòa Nam-án tỉnh Hà-đông phạt phó-lý Trương-văn-Linh 6 ngày tù.

Tòa Thượng-thẩm giảm phạt tên phó lý ấy xuống 15 đồng.

Cũng vì ghẹo gái. — Tên Trương-q.-Quế cùng tên Trương-q.-Toản thấy người con gái tên là thị Phác đi cấy ở ngoài đồng về liền chẵn ngang đường không cho đi để ghẹo nguyệt rẻo hoa. Người con gái cứ chạy quanh mãi, rồi ngang vào cái cây bị trọng thương rồi chết.

Tòa nam-án tỉnh Vĩnh-yên phạt tên Trương-quang-Quế và Trương-quang-Toản mỗi tên 1 năm tù.

Tòa Thượng thẩm giảm tội tên Quế xuống 3 tháng án treo và tha tội cho tên Toản vì không đủ chứng cớ.

Đã đánh bạc lại còn hành hung. — Nhà tên Bùi-đức-Rần có gà xóc đĩa, quan trợ-tá Vũ-Tỏ thấy có người báo đem linh về bắt. Tên Bùi đức-Rần liền cùng với người nhà ra tìm lấy quan trợ-tá đánh đề cho những con bạc chạy cả. Quan trợ bị đánh đau sau không làm việc quan được nữa phải xin về hưu trí.

Tòa Nam-án tỉnh Kiến-an phạt tên Bùi-đức-Rần 1 tháng tù, 20 đồng về tội gà xóc đĩa, tên Bùi-đức-Mão 6 tháng tù, Bùi đức-Rần 4 tháng tù về tội đánh quan trợ và tha cho tên Bùi-văn-Tiến, Bùi văn Vinh cũng can về việc ấy.

Luật-sư bên nguyên xin phạt lũ tên ăn nặng hơn và xin bắt những tội nhân phải bồi 1000 đồng cho người bị đánh.

Tòa Thượng-thẩm y án phạt tên Rần về tội gà bạc, tăng tội tên Mão lên 2 năm tù, tên Rần, tên Tiến và tên Vinh mỗi tên lên một năm tù về tội đánh quan Trợ và bắt những tội nhân mỗi tên phải bồi 100 đồng cho người bị đánh và cho tên Rần được hợp hai án phạt làm một.

Vị ăn tước uống nên cẩn thận. — Mấy bữa nay, thành-phố ta có người mắc phải những bệnh cổ lẻ gốc ở vị ăn và nước uống sinh ra. Vậy tòa Đ-sự-ký có lời bá cáo cho nhân dân thành-phố biết và có khuyên ai nấy nên đun sôi hay lấy nỗ nước dùng để nồng hay để dứa và chớ có dùng rau sống mà độc.

Giá tiêm muối. — Kể từ ngày 18 février 1922, giá tiêm muối bán tại kho Gia-lâm định giá là 3p. 45 một trăm cân.

Cuộc thi thơ. — Bản-quán tiếp được thơ sau nầy, vậy cứ nguyên-văn đăng báo :

Trong bài thơ trường-thiên của tôi trúng giải nhất vừa rồi mà qui-báo đăng trong số báo 1484, có mấy chữ sai lỉm, vậy xin ngài làm ơn đăng cải-chính lại cho.

Câu thứ 7 « *mua chuông* » nay cải là « *khua chuông* », còn chữ tên tôi ký biệt-hiệu là « *Nguyệt-linh-tử* » chớ không phải là « *Nguyệt-linh-từ* ».

Nguyễn-hữu-Trí
Chương giáo trường Ứng-hòa

Ai thấy xin báo giúp. — Hai giờ chiều hôm qua, con vú-em ở nhà M. Chuyên, số 151, phố hàng Bông, bế thằng bé con trai của M. Chuyên, mới được mười tháng, mà trốn đi đâu mất. Thằng bé con này coi đầy đà trắng trẻo, hai mắt tròn và to, đã biết ngồi, tên là Hoàng-quốc-Việt nó mặc cái áo vệ-sinh ở trong, ngoài khoác cái áo tơi hồng.

Người nhà đã đổ đi tìm khắp mọi nơi và đã đi trình Cảm mà vẫn chưa thấy.

Vậy ai thấy đứa bé ấy và con vú ấy thì làm ơn báo cho người mất con biết, người ta sẽ cám ơn vô cùng.

Gieo mình xuống biển. — Báo *Avenir du Tonkin* có đăng rằng Mme Salmon là vợ một quan chủ-sự ngạch cai-trị đi tàu *Azay le Rideau*, trong khi sốt nóng thì gieo mình xuống biển.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Cuộc công thải sáu triệu đồng. — Cuộc thi hát ả đào để ủng-hộ về việc công-thải của báo *Khai-hóa* treo giải thưởng thi ở Haiphong chiều thứ tư 1er Mars đã thi tại huyện Hải-an. Có độ 60 người ứng thi vừa có đầu phố Dinh, vừa có đầu xóm Cảnh-gà. Các quan đến chứng giám cuộc thi thì có quan đốc-lý Dupuy. M. Gué, quan nguyên sở tại, quan bang Nguyễn-khắc-Khoan, ông nghị-trưởng Nguyễn-hữu-Tau, ông bán Phạm-đức-Hinh, MM. Điền, Cung, Sỹ-ký, Trần-đức Ngọc, Phạm đình-Nơ ; Nguyễn-văn Phúc v. v. và đại-biểu các báo quán là MM. Mas ère báo *France-Indochine*, Nụ-dinx Kao, báo *Thực-Nghiệp*, Trần đức Quý, báo *Khai-hoa*, Đoàn-Vinh, bán-báo phóng sự.

Đúng 3 giờ bắt đầu thi, nhưng vì số người tranh thi đông quá nên trước tiên con hát lọc, thi về sau lọc được tám người hát xẩm và sáu người hát nói. Hội đồng coi giải thưởng hãy giờ mới cả-cớ như sau nầy : quan bang Nguyễn-khắc-Khoan làm chủ hội-đồng, quan huyện làm tòa-kỷ và bốn ông sát-hạch là MM. Phạm-đức-Hinh, Đoàn-vinh Nguyễn-đình-Kao và Trần đức Quý. Cách chấm thi thì năm người cho điểm, hạn từ 0 đến 20 điểm rồi cộng cả lại chia làm năm lấy bình phân một để phân trên dưới. Thi vừa dứng đến sau giờ tối mới xong. Về giải thưởng hát xẩm các cô đầu có tên sau nầy ăn giải :

1o Lê-thị Hoan 25 tuổi ở xóm Cảnh-gà được 17 1/5 điểm.

2o Trương-thị-Bảo 22 tuổi ở xóm Cảnh-gà được 15 3/5 điểm

3o Lê thị-Nguyên 15 tuổi ở phố Dinh được 15 2/5 điểm.

4o Trần-thị-Nghĩa 20 tuổi ở phố Dinh được 13 4/5 điểm.

Về giải thưởng hát nói thì có Trần-thị-Xuyên được 17 điểm nhất, và cô Trần-thị Cầm 14 điểm, nhì, đều ở xóm Cảnh-gà cả.

Thi xong thì quan-huyện ban thưởng ngay và nói mấy lời an-ủy những người bị hỏng. Ngài có ban đặc ân cho chị em cả xóm trên lẫn xóm dưới hai mươi đồng là tiền riêng của ngài để chị em đi xe.

HÀ-ĐÔNG

Quan Phủ mới — Phủ Mỹ-đức là một phủ xa tỉnh-lị, dân-phong còn hủ hại nhiều bề. Nay được quan Phủ mới là ông Dương-tự-Nhu nhiệt thành việc cải-lương hương-tục, nhất tâm chắt-hưng thư vụ, hiện đương chỉnh-đốn các dân xã cho được phong thể. Thực là dân phủ Mỹ có phần trông cậy ở ngài lắm lắm.

Như con đường từ Đục-khê vào chùa Tuyết và con đường từ Hội-xá vào chùa Hương-đài hiện nay ngài đương sức tu sửa để cho thập-phương tiện việc lễ bái. Xem một việc đó đủ biết lòng ngài cho chi mọi việc vậy.

PHÚ-LÝ

Thôi vũ phu. — Chiều hôm thứ hai mới đây, một mụ nhà quê vào mua một cân đường cát ở một cửa hàng người minh tại phố Chân-cầu, chẳng hay cô hàng cân kẹo thế nào mà mụ nhà quê kêu rằng cân đường chỉ có mười bốn lạng, cũng vì câu chuyện thiếu đủ ấy, mà nhà hàng với khách mua cãi cọ nhau, chàng vũ phu là anh cô hàng, thấy em cãi nhau với khách mua hàng thì ở trong nhà nhảy sổ ra, tâm lấy người mà đá mà tát, miệng lại phun ra những câu rất là thô bỉ cục cằn. Lúc bấy giờ có một người cảnh sát đi qua thấy vậy liền về trình với ông Cảm, thì ông Cảm cho mụ nhà quê kia về, còn chàng vũ phu kia thì ông Cảm cho vào ngồi bóp. Tức cười nhất là khi chàng nhảy ra đánh nhau với mụ đàn bà, thì chàng bận áo sơ-mi, đến khi ông Cảm cho đội vào bóp, thì chàng lại cởi áo lên nhà gác, thế là bộ quần áo tây rất mới, ung dung vào bóp, tựa hồ đi phó hộ vậy. những người đứng xem ai nấy cũng phải ôm bụng mà cười, chẳng biết cái vũ văn-minh kỉ mà lê la trong bóp thì có rải không nhỉ ? Trong sự bán buôn của người minh bây giờ, nếu cứ giữ mãi cái cách đối đãi với khách mua hàng như rứa, thì mong chi tranh cạnh được cùng người, mà trách chi rằng nhiều điều chẳng phù lấy giá gương người cùng một nước chẳng thương nhau cùng ; đem tiền đi đổ xuống sông.

VIỆC KINH-ĐÔ

Thôi lấy cứ truyện nhiễm hoài. — Trong tờ báo này đã hai ba lần nói đến cái thói gã man truyện nhiễm là những người đã phạm tội dâm ác cường bạo những đứa trẻ con con gái chưa đến tuổi « phá qua » những kẻ ấy, chiếu theo pháp luật hình phạt đều phải bị trị tội rất xứng đáng thế mà nay lại xảy ra một chuyện như thế nữa thì thật nói là ghê gớm thay. — Số là mới hôm 22 Février nầy, ở tại cuộ An hòa người ta thấy một đứa bé con chừng 12 tuổi mặt mày xanh xao, hình dung gầy gò đi lang thang ở chợ thời người ta lấy làm thương hại mà hỏi nó đau đớn bệnh gì, thời nó vừa khóc vừa nói rằng, nguyên nó mồ côi cha mẹ cực khổ nên phải đi ở cùng người ta chẳng may bị chủ nó đuổi nó phải trở về nhà ; khi đi ngang đến đây thời có một cậu nọ trông thấy nó hỏi rõ nguyên do thời cậu ấy bèn đem nó về nhà để giữ em ; nó mới về buổi chiều đến tối hôm ấy thời cậu đã cưỡng dâm mà hãm nó, trước nó còn van lạy sau đến khóc la thời cậu ta cũng cố giữ nó mà cưỡng dâm cho được, rồi nó chịu thả nó, rồi chỉ cho nó một tiền rưỡi (15 đồng tiền ăn sáu) mà đuổi ra khỏi nhà, bơ vơ tìm lối về nhà, nhân vào chợ kiếm người có nó v. v. Khi người ta nghe lỗ sự tình, liền tìm được người có nó mà mách bảo việc ấy. Có nó lập tức phát cáo chứng có rõi làm đơn đem đến cửa quan kêu nài. Quan đã cho đem nó đến sở Y-chánh khám nghiệm quả thật nó bị cưỡng dâm, hiện nó đang ở tại nhà thương điên trị, còn cái thằng đâu người đã thả kia thời đã bị bắt nghiêm giam để tra xét mà luận tội.

Khám mắt học-trò. — Trong mấy hôm nay, quan docteur sở Y-chánh chủ sở nhà thương chữa mắt đã đến khám nghiệm mắt cho tất cả học sinh nam nữ các trường công tư ở Huế vì nay gần đến tuyết trời nắng lắm người đau mắt, nên sở Y-chánh mới đề phòng bệnh tật trước như vậy. thật là một sự qui hóa lắm. Cả ổng sở học-trò đau mắt trong lớp tuy bệnh chưa phát hiện mà đã xét được cái bệnh-ẩn thời phòng chừng trong trăm người có mười người, như thế thời bệnh đau mắt cũng đã là phần nhiều đó. Tưởng ngày bình thường nên giữ gìn cái mục lực, chớ để cho thương tổn mới hưởng thụ phần nhiều cái lợi ích về sau vậy.

VIỆC NAM-KỲ

SAIGON

Cháy. — Tối hôm 20 Février gần lúc 1 giờ khuya bọn đi canh bỗng thấy lửa ngọn ở trong nhà máy ông Jacque cất lên, nên chúng-nó la, tên coi nhà máy hay mới chạy cáo báo cho sở bốp, rồi đó bốp mới chạy đi kêu sở với rồng tứ-đẩy cứ đem lại hai cái, một cái thì của thành-phố, một cái của sở thầy-kiện.

Ban đầu lửa còn ngọn cao nên tập qua tập lại, làm cho thiên hạ những người có nhà cửa gần đấy hoảng hồn, nhưng cũng may là gió không lớn, nên tuy là dưới sông bị cạn không có nước bao nhiêu, nhưng mà đến lúc 3 giờ lửa tắt.

Khi nghe có lửa, thì nhà thờ đánh chuông, các quan chạy đến nơi rất đông, có quan Biện-lý Sicé, có quan Tham-biện chánh sở tuần-cảnh Một thám Hérisson, ông cò Boucly, ông Heibert v. v.

Hỏi ra thì nói lửa ấy bắt chạy tại chỗ để lò sô-đe.

Việc hư hại rất nhiều, nghe nói ông Jacque có bảo kê, nên chắc đã nữa bạc kẻ bắt đền.

CHÁNH-PHỦ TOÀN-QUYỀN ĐÔNG-PHÁP

Phát-hành 123.600 trái-phiếu, giá mỗi trái-phiếu là
50 đồng bạc

CÓ RÚT SỐ, TRÚNG ĐƯỢC TIỀN

CHẲNG LÂM LẮM TRONG BA MƯƠI NĂM SẼ HOÀN LẠI HẾT

GIÁ TIỀN PHÁT HÀNH MỖI PHIẾU LÀ 50 ĐỒNG

Cả 123.600 trái-phiếu mỗi năm đều được dự bốn kỳ rút số. Mỗi kỳ rút số có những số được lĩnh tiền như sau nầy :

Kỳ rút số ngày 1er Juin và ngày 1er Décembre	
1 trái-phiếu được hoàn lại bằng	10.000 đồng
1 trái-phiếu được hoàn lại bằng	1.000 đồng
12 trái phiếu được hoàn lại bằng	500 đồng
1.016 trái-phiếu được hoàn lại bằng	100 đồng
Kỳ rút số ngày 1er Mars và ngày 1er Septembre	
4 trái-phiếu được hoàn lại bằng	1.000 đồng
26 trái-phiếu được hoàn lại bằng	500 đồng
1.000 trái-phiếu được hoàn lại bằng	100 đồng

Như vậy mỗi năm cả thảy có 4.120 trái-phiếu được hoàn lại bằng 471.200 đồng bạc mà trong số tiền hoàn lại ấy, có 2 lô là 10.000 đồng, 10 lô là 1.000 đồng và 76 lô 500 đồng.

Kỳ rút số thứ nhất định vào ngày 1er Juin 1922

Những trái-phiếu trúng số, thì ngày 15 tháng tới sau ngày rút số được lĩnh tiền, mà số tiền ấy phải trừ tiền thuế theo như lệ thường còn bao nhiêu thì lĩnh tại các ngân-khố ở Đông-pháp.

Tiền mua trái-phiếu sẽ nhận từ ngày **5 đến ngày 25 Mars 1922** *tại tất cả các ngân-khố Đông pháp, tại các phòng giấy bưu-chính cụ thể, và tại tất cả các chi điểm của nhà Đại-pháp Hội-lý ngân-hàng, không phải mất thêm phí tổn gì cả, mà cũng không có hạn chế số tiền nhận đến bao nhiêu là cùng. Song các sở bưu-chính chỉ được thu số tiền mua phiếu đến bằng hay là kém giá tiền 10 phiếu mà thôi.*

Chánh-phủ Toàn-quyền Đông-pháp được quyền giảm bớt phiếu đến mua.

Mua 10 trái-phiếu hay ít hơn 10 trái phiếu thì phải nộp tiền ngay tức sở ; còn những số trái-phiếu mua ngoài chỉ số mười phiếu, thì tức đến mua phiếu phải nộp một phần chia năm giá tiền, nghĩa là mỗi một phiếu phải nộp ngay 10 đồng, còn hiêu lại bao nhiêu thì chậm lắm là lúc nhận giấy trái-khoán nhất định phải nộp nốt.

Những trái-khoán nhất định sẽ giao cho các nhà mua phiếu ngay lúc nết nạn mua phiếu và trước ngày rút số kỳ đầu

NHÀ BÁ MÚI
Số giấy nói 323

Nhà bà múi cho thuê các thứ xe ngựa, Hiệu giồng răng « M. Tạ-duy-Tư » ở phố Francis Garnier, số 13, Hanoi, mới mua lại của M. Aviat ở phố hàng Vôi, các thức xe ngựa đẹp, bánh caoutchouc cho thuê đi, hay đám cưới thời Sais mặc quần áo chỉnh-đốn theo lệ lối đám cưới.

Qui-khách muốn thuê, xin mời đến bản-hiệu nhà Bà Múi, ở phố hàng Lọng, số 46, (Route Mandarine).

Gó đóng các thứ xe mới và chữa, và bán yên ngựa đồ xe.

Nay cáo-bạch
Quản-lý, M. Tạ-duy-Hiền

Cờ bạc thêm trò dại,
Đề tiền mua quốc-trái,
Lợi nhỏ mạng có phần,
Lợi nước nên nghĩa phải.

CÁC CUỘC ĐI XEM

然 SÁN NHIÊN 祭

Tối thứ sáu :
KIM NHAM
(Toàn-đạo đóng trò)
Tích này là tích chèo rất hay và lại bản hội lại luyện tập mấy hôm nay định cho toàn đào ra đóng. Xin các ngài chiếu cố đến chừng quá cái công phu cho bản hội.

Tối thứ bảy :
TRẦN-TRIỀU HIỀN THÁNH
Bản hội đang luyện tập cho bạn hát về nghi tiết sự quốc tế để lễ ba tuần rượu ở cảnh lăng-tẩm ngài cho được trang-nghiêm.

CINÉMA PALACE
(*Nhà chiếu-bóng lớn phố Paul-Bert*)
Tuần lễ từ thứ tư 1er đến thứ ba 7 Mars 1922
Ba buổi ban ngày thứ năm và chủ nhật chớp từ 3 giờ chiều, thứ bảy chớp 5 h. 30

CHƯƠNG-TRÌNH
THỜI SỰ « ECLAIR »
Các việc lớn trong thế giới
Tích : NGƯỜI BA MẶT »
Hồi thứ 12
NGÀY ĐỨA HÀM-OAN XƯA
« SẮC DE ROME »
(Thành Roma thất thủ)
Hồi thứ I II và III
Rất hay và rất đẹp
Chú ý nhất sau — sẽ chiếu tích
"MATHIAS SANDORF"
Rất gian-nan, rất hay trích ở tiểu-thuyết của Jules Verne

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các qui-khách xem báo thấy có đăng các-bạch của bản-hiệu, đến khi về mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhờ ma làm ra không đặt được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các qui-khách rõ cho và xin các ngài tự rằng đã có lòng chiếu-cố đến bản hiệu thì xin nhận rõ :

« Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đông-tử bà chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54 Hanoi.

Nay kính,
Ed. Montès,
54, Rue Paul Bert Hanoi.

Chỉ có dân giã man mới không biết đường xe lửa ích lợi thế nào.

Người nào đã hiểu sự ích lợi ấy, phải cho vay tiền để làm đường xe lửa cho nhiều. Cho vay thế, vừa lợi cho mình, vừa lợi cho nước.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Mắc đèn điện rẻ tiền

Hiệu QUẢNG-HƯNG LONG Hanoi có lời kính trình các quí khách được biết: khi nào muốn mắc đèn điện lấy, hay là chuông gọi, mà được rẻ tiền, thời xin mời đến Bản-hiệu.

Bản-hiệu mới buôn ở Đại-pháp sang đủ các thức để các ngài dùng về việc mắc đèn điện và chuông gọi trong nhà.

2076

MÔI PHÁP-THƯƠNG VẬN TẢI

Số 7, sanh trường Y-biện

CÓ BÁN: Hai cái nhà thật rộng kiểu mới, số 29 phố Ngọc-thanh định giá. . . . . 2.300 $ 00

CHO THUÊ: Một kho đất rộng 2.046 thước vuông ở đường Robillot.

Hội ấy lại chuyên trị đá lâu năm về nghề đóng xe rất tinh xảo. Hiện nay mới có thêm được nhiều kiểu tuyệt đẹp về thanh nhã. Hàng nào cũng có giấy cam-đoan chắc chắn.

Ai muốn mua góp tháng hay thuê tạm xin đến đó mà hỏi. Có bán đồ cả các vật dụng làm xe và tính giá riêng cho các hiệu buôn lại.

2005

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU (hiệu đầu nai)

Phần nhiều người chết vì bệnh thương-hàn và bệnh ho lao, thực hai bệnh ấy đáng ghê đáng sợ, vì nó làm cho hao mòn nội giống của chúng ta. Ấy là bệnh hao mòn vậy. Bệnh ấy người ta thường không để phòng mấy, khi mới phải cũng không lấy gì làm nặng, sau dần dần nó làm cho yếu các phủ-tạng và làm cho giảm bớt cả chân huyết đi nữa. Nếu khi có bệnh thời khí nào xảy ra thì người khỏe còn có thể chống lại được, chứ người đã bị bệnh hao mòn sẵn chắc là mắc phải.

Vậy thì nên dùng thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai). Dùng thuốc này thì da mặt xanh, sức lực lại khỏe mạnh, công việc làm muốn làm ăn như thường, ăn uống dễ tiêu, khỏe mạnh lại lâu.

Chỉ dùng vài lọ *Dragées Rabuteau*, thì chẳng còn sợ gì bệnh hao mòn nữa.

Ở các hàng bào chế to đều có bán cả.

2056

CÁC CHỨNG ĐAU XƯƠNG VÀ THẤP

Những bệnh trên đây kể và các chứng sau nay như lở tượt máu ra là bởi tại máu sấu. Đàn-bà thì thường có những lúc phải tội-lỗi lúc trở về già. Các chứng ấy có bởi ở máu sấu thành ra độc, có thiếu cặn. Vậy muốn cho mau chầy lưu thông thì nên dùng thứ thuốc:

Dépuratif Richelet

mà các lương-y hoan-nghênh là tốt. Dùng thuốc này thì chẳng bao lâu máu nó cặn và các bệnh ngoài da như ghẻ lở các nốt ban khác mà bệnh giang-mai phát ra cũng khỏi.

Thuốc này bán ở các hàng lục-tỉnh.

Lối về mặt — Mẫu đương

OMEGA

CÓ BÁN TẠI:

GRANDS MAGASINS REUNIS

Nên hỏi giá của Bản-hiệu.

3074 B

Nhà Bán đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

HIỆU BÀO-CHẾ VÀ LỤC HỢP

CHẾ THUỐC CHO NGƯỜI ĐẠI-PHÁP VÀ NGƯỜI AN-NAM

Ed. MONTÈS

Quan Bào-chế hạng nhất, Hà-nội, phố Paul-Bert, số 84

HÓA-HỌC CHẤT và các thứ thuốc bào-chế

THUỐC ĐAU MẮT Hiệu BONNET-CARD, trị các thứ đau mắt

THUỐC SOLUTION R. của ông **HOLBÉ** để chữa a-phiện

SOLUTION R. HOLBÉ

2 $ 50 một chai

Thay loại mới *se Minfo* dùng thuốc nay phải nên đem quan Độc-lộ người Pháp thì mới có thể mua được.

Gouttes « METHARSINATE »

1 $ 00 một lọ

Thuốc rất tốt: làm đau-đớn, mỗi một không muốn làm việc gì; dùng thuốc này hay lắm!

Hãy thử điều-hiệu hay hơn:

Các thứ thuốc nước dùng lọ kín để lâu vẫn tốt như thuốc bổ CACODYLATE DE SOUDE

Thuốc tiêm gọi là S14, trị bệnh Giang-mai

Thuốc ho-gió SIROP PECTORAL đặc-sắc và mới.

Thuốc lao chỉ người lịch dùng được thôi

Thuốc lậu hiệu MONTÈS

thuốc nống — 2 $ 00 lọ 30 viên

thuốc thụt — 0 $ 90 một chai

Chớ các chứng lậu chẳng kỳ mấy hay cứ: uống thuốc cachexie antiseptique và thuốc blennorrhagie nào thần-hiệu thì chớ khỏi. Thuốc này đã chữa được số rất nhiều người bệnh lậu.

Gouttes « VIRGINIE »

1 $ 00 một lọ

Trị những bệnh đàn bà như: Kinh nguyệt không đều, hay bị bạch huyết coi tàn nhan nhắc, khó đẻ, hay sẩy, gió ám, uống thuốc này thì mau sẽ lấy lại màu tốt trong mình đã hao kem.

ĐỒ BUỘC THUỐC

ĐỒ DÙNG ĐỂ THÍ-NGHIỆM HÓA-HỌC

ĐỒ MỔ-SẺ

Tiêm-tích, cỏ-đồng, khuếch-tán

hiệu LUMIÈRE và JOUGLA

và giấy-ảnh, thuốc *Citrate* và thuốc *Bromure*

Bán cuộn và bán bao kín

Bán cắt và hấm tô

« THUỐC DÉRÉ »

0 $ 90 một chai 1/4 lít nước

Trị bệnh giang-mai rất hay cả những thuốc 914 với chỉ nên uống thuốc này cho tiện nọc! Dùng thuốc khác rồi uống lên phải uống thuốc này thì mới khỏi hẳn được! Thuốc này rất hay, rất quí; ai chẳng hay gì đến sự thuốc cực, lại tốt cho người sử dụng.

Muốn dùng thuốc này trong một thành thì nên mua một chai lớn hơn. Giá có 3 $ 00 mà thôi.

SOCIÉTÉ ASIATIQUE D'IMPORT ET D'EXPORT

Số 21, Rue Jules Ferry, ở Haiphong

CÓ BÁN: Vải, dạ, len, rượu vang, rượu sâm banh, rượu cốt nhắc, các thứ đồ hộp, vân vân.

Ai muốn hỏi gì, hiệu ấy sẽ vẫn lòng trả lời và sẽ gửi ngay các mẫu hàng đi.

2075

CAFÉ RESTAURANT HOTEL DES COLONIES

TRUNG-BẮC KHÁCH-SẠN

Chính-quán lại phố hàng Trống, số 16 ngay cửa Nhà-Thờ
Phụ-quán có vườn hoa rộng rãi, ở số 68 cũng phố ấy

Đủ các cách tiện lợi và lịch sự theo lối ăn ở của người Âu-châu

Bản-quán thừa tiếp các quí-khách Tây-Âu và Đông-Á cũng một cách bình-đẳng, mà lại để tuỳ ý cho các ngài, người Nam-Việt hoặc người Trung-hoa, muốn ăn, ở, hoặc uống rượu chỗ biệt-tịch cũng được, và cũng một giá tiền.

Có xe Ô-TÔ cho các quí-khách đi ga, hoặc đi các tỉnh

Giây nói số: 280 — hoặc số: 150

Phụ-quán cũng có giây nói trực tiếp với chính-quán

NGÀY NÀO CŨNG CÓ XE THƠ CHẠY

Công-ty PHẠM-VĂN-PHI

ĐƯỜNG TIÊN LÝ ĐI CHỢ HIẾU

Ở Ga TIÊN-LÝ chạy hồi 8 giờ rưỡi sáng sau chuyến xe lửa tàu chợ ở Bến-thủy và ở Vinh ra.

Ở CHỢ-HIẾU (Phủ-Quì) đi hồi 1 giờ chiều đến Ga Tiên-lý vừa kịp chuyến xe lửa về Vinh và Bến thủy.

ĐƯỜNG VINH VÕ HUẾ

Ở VINH đi hồi 4 giờ sáng đến Đông-hà vừa kịp chuyến xe lửa vào Huế.

Ở ĐÔNG HÀ ra hồi 8 giờ sáng sau khi chuyến xe lửa thứ nhất ở Huế ra.

Auto-Postale

Công-Ty chúng tôi xin trình qui-khách biết rằng: kể từ mồng năm tháng giêng tây này, ngày nào chúng tôi cũng có xe chạy chở thơ và hành-khách ở ga Yên-Lý về Phủ-Quì và Phủ-Quì ra ga Yên-Lý. — Ở Phủ-Quì có 3 phiên chợ Hồ ấy buôn bán rất lắm. các qui-khách buôn bán ở đây đi lại có hàng-hoa gì xin cứ giao cho bản-ty chỗ, tính giá phải chăng.

Các qui-khách đi lại đường Vinh-Đôngdà nên đi xe thơ thì được cẩn thận hơn, nhưng khi lấy vé nên có ý kẻo tiền đi vào xe khác. Muốn khỏi sự rầm ỹ, xin liệt qui khách đánh giây thép trước cho bản ty. Hễ khi bản ty nhận được giây thép sẽ cho xe ra đón ai có cho người nhà đi đón.

Đường Yên-Lý đi chợ Hiếu thì đánh giây thép ra PHẠM-VĂN-PHI Yên-Lý gare; — mà đường Vinh-Đông-Hà thì đánh giây thép cho PHẠM-VĂN-PHI Đông-hà gare.

2012

NGUYỄN-HỮU-THU DIT SEN HAIPHONG

CÁC ĐƯỜNG TÀU CHẠY SÔNG, BIỂN

Tàu BẢO-THẠCH JADE chạy Hải phòng Nam-hải, Bắc hải, Hongkong
Tàu GIAO-CHỈ chạy Hải-phòng Nam-định
Tàu ĐỒNG-LỢI chạy Hải-phòng Nam-định.
Tàu TÂN-ĐỆ chạy Phá-lại (Sept Pagodes) Lâm.
Tàu CÁT-TƯỜNG chạy Hải phòng Kiến an.
Tàu CHAMPAGNE chạy Hải phòng Hongay
Tàu ĐỆ-ĐỆ chạy Hải-phòng Hải dương.

Những hàng hóa thì phải xếp xuống tàu một giờ trước khi tàu khởi-hành

Ai cần điều gì xin hỏi tổng cục tại Hải phòng

Phố Bonnal số 61 — Phố Tourane số 9

TÉLÉPHONE N° 561

2011

BẠCH-THÁI-BƯỞI CÔNG-TY

HẠNG TÀU SÔNG BIỂN

TÀU CHẠY PHIÊN khắp các ngọn sông Bắc-kỳ:
TÀU CHẠY VEN BIỂN Bắc-kỳ và Trung-kỳ;
TÀU CHO THUÊ cả chuyến:
TÀU HẢI THUYỀN và sà-lan:

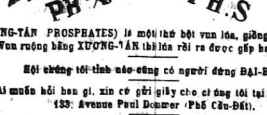
Bản ty cũng có bao cả hàng hóa xuất-cảng nhập-cảng

Ai cần điều gì xin hỏi tổng-cục tại Haiphong và các phân-ty tại Nam-định, Hanoi, Tuyên quang, Việt-trì và Bến-thủy

2001

SOCIÉTÉ DES PHOSPHATES DU TONKIN

133, Avenue Paul Beumer à Haiphong

XƯƠNG-TÂN PHOSPHATES) là một thứ bột vun lóa, giồng mầu, rất tốt. Vun ruộng bằng XƯƠNG-TÂN thì lúa rõ ra được gấp hai, gấp ba.

Hội chúng tôi tỉnh nào cũng có người đứng ĐẠI-BIỂU

Ai muốn hỏi bao gì, xin cứ gởi giấy cho ai ông tôi tại Haiphong, 133, Avenue Paul Doumer (Phố Cầu-Đất).

Chúng tôi bán giá như sau này, hoạc lấy tại nhà máy ở Haiphong

23 $ 00 một tấn PH. 19/21. Thứ bột để vun ruộng chua.

32 $ 00 một tấn PH. S Thứ bột này thời ỷ dụng cả ruộng chua, ruộng ngọt.

2035

N° 17

TÁI-SINH-DUYÊN

(Sự-tích Mạnh-lệ-quân)

— NGUYỄN-ĐỖ-MỤC *dịch thuật*

Hoàng-phủ thiếu-hoa giật mình kinh sợ, ngẩng nhìn xem ai thì thấy một chú tiểu-tăng, mới độ 14 tuổi mặt mũi sáng sủa. *Hoàng-phủ thiếu-hoa* vái chào mà rằng:

— Người là một vị hoạt-phật giáng thế đó chăng. Cớ sao người lại biết tên tôi.

Chú tiểu tăng lấy chấp tay đứng ra một bên mà thưa rằng:

— Công-tử chớ lầm! Sư là sư-phụ tôi, đã ở Linh-tọa ở trong chùa, sai tôi đến đây, đợi có *Hoàng-phủ* công tử gì qua thì mời vào để nói chuyện. Vậy tôi cũng gọi liều, không ngờ lại chính phải là *Hoàng-phủ* công-tử, bây giờ xin mời công-tử vào trong chùa xơi nước.

Hoàng-phủ thiếu-hoa nửng lắm, chắc là gặp được một bậc dị nhân, mới hỏi:

— Vậy thì chùa ở chỗ nào? chẳng hay sư-phụ tu ở chùa đây pháp-hiệu người là gì?

Chú tiểu-tăng nói:

— Sư-phụ tôi pháp-hiệu là « *Thanh tu trưởng lão* » Nguyên người tu ở chùa *Nguyện-giác* đây, đề tiểu-tăng xin dẫn đường cho công tử đi.

Hoàng phủ thiếu hoa theo chú tiểu-tăng ấy đi về tới chùa. Khi đến cửa chùa, trông thấy phía trong có một vị lão-tăng (tức là *Thanh-tu trưởng-lão*) ngồi, chú tiểu-tăng nói:

— Sư-phụ tôi đang ngồi ở kia!

Bấy giờ *Thanh tu trưởng-lão* đứng dậy đón chào mà rằng:

— Tôi mừng cho quí-nhân đã thoát khỏi hồng-trần mà nhàn hoa đắc phúc, lại được lương duyên nữa.

Hoàng-phủ thiếu-hoa cũng chào mà hỏi rằng:

— Ô hay! tôi có bị hỏa-nị bao giờ đâu, mà cũng chẳng có lương duyên nào cả.

Thanh-tu trưởng-lão cười mà bảo rằng:

— Những việc đã qua và việc chưa đến, lão-ăng đây đều có thể biết được, huống chi việc ấy. Hôm nay công-tử đến đây cũng là một sự tình-cờ, mời công tử ngồi chơi một chút, đợi xem ngọn lửa trong vườn nhà họ *Lưu*, sẽ biết lối *Lưu* tiểu thư nói là thực

Hoàng-phủ thiếu-hoa thấy *Thanh tu trưởng-lão* biết hết tâm sự của mình, lấy làm kinh-ngạc, mới mời *Thanh tu trưởng-lão* ngồi lên ghế trên, rồi tự mình ngồi ghế dưới. *Thanh tu trưởng lão* từ chối mà rằng:

— Công-tử là một bậc qui-nhân, có đâu lão tăng lại dám như vậy.

Bấy giờ hai người cùng ngồi ngang nhau. Chú tiểu-tăng pha nước trà. Khi nồng trà xong *Thanh-tu trưởng-lão* nói:

— *Lưu* tiểu-thư cùng công-tử có tiền duyên với nhau, sau này thế nào cũng được sum họp, công-tử bất tất phải lo ngại.

Hoàng-phủ thiếu hoa biết là không giấu nổi nào, mới đáp:

— Không phải tôi có ẩn nặc mà không nói chi vì việc ấy là một việc tư ước với nhau, vậy nên không dám rác tai hòa-thượng xin hòa-thượng tha-thứ cho.

Thanh-tu trưởng lão nói:

— Hà-tất công tử phải nói thế! công-tử còn có cái nạn trong 3 năm trời, bị tan cửa nát nhà, cốt nhục phân-ly. Số mệnh như vậy, công tử cũng bất-tất phải lo-phiền, cứ an dốc một lòng giữ toàn trung-hiếu thì trời sẽ phù-hộ cho. Đó là việc thiên-cơ bí nhiệm, khi công-tử về phủ, chớ nên tiết-lộ.

Hoàng phủ thiếu-hoa kinh-ngạc mà hỏi rằng:

— Chẳng hay có quan-ngự gì đến tính mệnh không? xin người bảo rõ cho biết.

Thanh-tu trưởng-lão nói:

— Công-tử là một bậc qui-nhân, dầu có tai-nạn, cũng không quan-ngại gì đến tính-mệnh. Sau khi 3 cấm thì lại được một nhà sum-họp, cùng hưởng phú-qui. Bây giờ công-tử hãy ngồi đây đánh ván cờ, đợi xem ngọn lửa sắp cháy.

Nói xong, ngẫ bàn cờ ra đánh, lại sai chú tiểu-tăng đi đọn cơm chay mời *Hoàng phủ thiếu-hoa* ăn. *Hoàng-phủ thiếu hoa* cầm tạ mà rằng:

— Người đã cho ngồi ở đây, để không đến nỗi lạc đường, lại cho ăn uống thì ơn ấy bao giờ quên được. Nghề đánh cờ chúng tôi còn thấp lắm, ngồi hầu người thì vậy thật là mua dìu trước mắt thợ.

Thanh-tu trưởng-lão nói:

— Cơm chay chỉ có dưa muối thôi, sá chi mà kể đến. Còn nước cờ của công-tử đánh thật là tay cuốc-thủ hà-tất phải quá khiêm.

Hai người cùng ngồi đánh cờ. Lại nói chuyện *Giang-tiên-hi* chết có khó vào xung quanh *Tiêu-xuân-đình*, bao nhiêu những đồ trân-bảo dọn ra tất cả, hẳn cười mà bảo rằng:

— *Lưu* công-tử sai ta phòng bảo đối chết! *Hoàng-phủ* công tử, nay tôi tha cho *Hoàng-phủ* công-tử đi, thành ra *Lưu* công-tử đốt phí mất một tòa nhà của mình, lại cắp thêm mất một người em gái nữa, thế mới thật là *Chu-lang diệt kế an thiên-hạ, bồi liễn phu-nhân hựu chiết binh* (1) Nàng *Lưu* công-tử lập tâm độc ác như vậy, nếu ta vâng lời, chẳng hóa ra thêm cánh cho hổ hay sao!

Bấy giờ đã sang canh 3. *Giang-tiên-hi* phóng hỏa đốt *Tiêu-xuân-đình*, lại vừa gặp cơ trận gió to, ngọn lửa bốc lên ngùn-ngụt. *Giang-tiên hi* mở cửa chạy ra mà kêu rầm lên rằng:

— Trời ơi! cháy! *Hoàng-phủ* công tử say rượu làm cháy nhà rồi, các người mau mau đến cứu.

Bọn *Tào tín* và *Ngô-tường* đang uống say, bỗng thấy phát hỏa, đều kinh-ngạc mà rằng:

— Chết rồi! tại sao lại phát hỏa lên thế kia? *Hoàng-phủ* công-tử ta ngủ tại đấy, không khéo thì nguy mất, mau mau ta phải vào cứu.

Nói chưa dứt lời thì đã thấy *Giang-tiên-hi* hoảng-hốt chạy đến mà báo rằng:

— *Hoàng-phủ* công-tử ngủ ở trong phòng, không biết thế nào lại thành ra phát hỏa, cháy hết gác cả rồi.

Hai gia-tướng nhà *Hoàng-phủ* vội-vàng hỏi:

— *Hoàng-phủ* công-tử đã đi chạy ra ngoài chưa?

Giang-tiên-hi nói:

— Chưa thấy!

Vừa nói lại vừa kêu cháy rầm lên, để cho mọi người đến cứu. *Tào-tín* và *Ngô-tường* chạy ra, thấy lửa cháy ngất trời, không thể nào mà vào cứu cho được, chỉ kêu khóc rầm rĩ lên mà thôi.

Lão-phòng-quan nghe tin trong vườn quán-trọng bị cháy, đem quân đến cứu. *Tào-tín* và *Ngô-tường* bèn vào bảo lão phòng-quan rằng:

— *Hoàng-phủ* công-tử ngủ ở trong nhà, chưa biết sống chết thế nào, xin trong quán mau mau tưới tắt lửa cho, để vào tìm thi-hể.

Lão phòng-quan giật mình kinh-sợ mà rằng:

— Làm thế nào mà cứu cho được có gì-tử bây giờ!

Nhưng bên thì quân cứu phải mau mau-ổ sức. Các quân-sĩ đều các cứu-liêm lấy ra và mang gióng ở sông xuống một lúc lửa tắt, đến khi tìm, chẳng thấy thi thể đâu cả.

(Còn tiếp).

(1) Chu-lang tức là Chu-Du. Hai câu thơ này là nói: Chu-Du cho người đem hai hộp phấn mỹ một hộp phu-nhân, lại còn tặng hai quan-quân.

Cerulle Finscrition Imprimerie du Trung Bắc Tân Văn Le Gérant: NGUYỄN-VĂN-LUẬN